

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

Vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/334

Sarajevo, 3. 10. 2019. godine.

Na osnovu člana 58., 61. i 135. Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 33/17.), člana 104. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-1093-3-1/18 od 28. 11. 2018. godine, Vijeće Fakulteta na 15. elektronskoj sjednici održanoj 3. 10. 2019. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvajaju se, jednoglasno i bez primjedbi, **SILABUSI ZA ZIMSKI SEMESTAR STUDIJSKE 2019/2020. GODINE** FILOZOFSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU.

II

SILABUSI ZA ZIMSKI SEMESTAR STUDIJSKE 2019/2020. GODINE iz stava I. ove odluke sastavni je dio ove odluke.

Obrazloženje

Silabusi za zimski semestar studijske 2019/2020. godine sačinjeni su u skladu sa Planom realizacije nastave za studijsku 2019/2020. godinu i usvojenim korekcijama, važećim nastavnim planovima i programima i u skladu sa članom 58. i 61. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 33/17.).

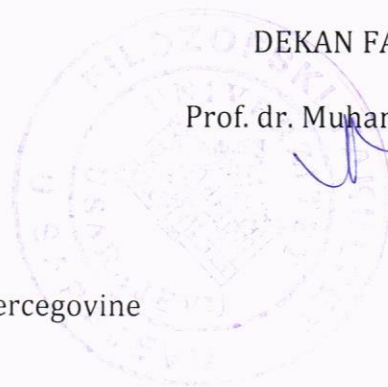
Za zimski semestar studijske 2019/2020. godine nedostaju silabusi za izborne predmete na vanjskoj listi izbornih predmeta kako slijedi: *Jezik, književnost i kultura Jevreja u Bosni i Hercegovine 1, Jezik, književnost i kultura Roma u Bosni i Hercegovini 1, Japanski jezik 1, Kineski jezik 1, Društvena i kulturna historija Kine i Društvena i kulturna historija Japana*, kao i za dio predmeta sa nastavnnonaučnih odsjeka: Odsjeka za filozofiju i Odsjeka za književnosti naroda Bosne i Hercegovine.

DEKAN FAKULTETA

Prof. dr. Muhamed Dželilović

DOSTAVITI:

1. Uz silabuse
2. Odsjeku za anglistiku
3. Odsjeku za filozofiju
4. Odsjeku za književnosti naroda Bosne i Hercegovine
5. Dekanu Fakulteta
6. Prodekanima Fakultetax3
7. Sekretaru Fakulteta
8. Uz zapisnik
9. Arhiva

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Filozofija za djecu (P4C) 1				
Šifra/kod	FIL FIL 109	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni (unutarnja i vanjska lista)	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi (I.)	Semestar	Semestar: Prvi (I.)	Ak. godina	2019/20
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Nevad Kahteran			
	Kontakt podaci	Kabinet: 60 E-mail: nevad.kahteran@ff.unsa.ba; Telefon: 033/253-120	Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Četvrtak: 13-16	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 1; vježbe _____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Projekat označava razvijanje razigranog i imaginativnog istraživanja kroz dječiju književnost, dječiju psihologiju, te kroz kritičnu i inkluzivnu pedagogiju, uobziruje dječiju znatiželju i tendenciju da postavljaju duboka i suštinska pitanja "imaginativnog filozofiranja", odnosno vježbe racionalnog razmišljanja u najranijem djetinjstvu (predložimo uvođenje ovog predmeta u 7., 8. i 9. razred osnovne škole, ali i vrtiće), priječeći ono iracionalno u adolescenciji. Filozofija za djecu (P4C) je shvatljiv i regularan plan i program unutar kojeg se djeca vježbaju da steknu analitičke i logičke vještine kroz filozofska kazivanja i pripovijesti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student u zimskom semestru što temeljitije teorijski uvede u curriculum koji obuhvata djecu od 6 do 16 godina koji je razvio profesor Matthew Lipman i, k tomu još, cilj je osposobiti studente da predaju Filozofiju za djecu (P4C) kako bi mogli usmjeriti i izvježbati učenike za autonomno, kritičko, kreativno i skrbno mišljenje, razvijanje domišljatosti u kreativnosti i razvijanje misaonih vještina kroz dijalog.				

Ishodi učenja	Znanje: polaznici razumiju koncept kritičkog i kompleksnog mišljenja; polaznici razumiju i razlikuju vještine mišljenja Vještine: polaznici vješto ocjenjuju proces i ishod radionice filozofije za djecu; polaznici razumiju i vješto vrednuju različite pristupe filozofiji za djecu; Kompetencije: polaznici samostalno osmišljavaju i realiziraju radionice zasnovane na filozofiji za djecu, razvijaju zaključivanje uz upotrebu edukacijskih instrumenata, dijaloški nastavni metod (forma sokratovskog dijaloga), te znanje osnova dječije psihologije, koja pruža normative dječijeg razvitka i metodike izvođenja nastave filozofije.
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Refleksivni model edukacije. Pojam kritičkog mišljenja. Kompleksno mišljenje. Stimulus i agenda. Zajednica istraživača (Lipman, Dewey).
2.	Barijere prema kritičkom mišljenju. Emotivno i kognitivno djelovanje. Vještina slušanja.
3.	Odgovor i argument. Zajednica filozofskog istraživanja (McCall). Koncept relevantnosti.
4.	Kolbergove faze moralnog razvitka. Prevažilaženje subjektivizma, dogmatizma i relativizma.
5.	Evaluacija filozofije za djecu.
6.	Vještina čitanja. Kvadrat pitanje (Cam). Postavljanje i biranje pitanja.
7.	Uloga jezika. Idealni jezik u filozofiji za djecu. Vještina definiranja. Ekspertski timovi.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Objašnjenje, primjer i argument. Konceptualiziranje argumenta. Standardi koncepta.
10.	Principi sokratovskog ispitivanja (Brenifier).
11.	Vještina pisanja i interpretacije. Hermeneutika za djecu.
12.	Postavljanje ishoda radionice. Blum-Andersonova taksonomija.
13.	Osmišljavanje radionica filozofije za djecu.

14.	Hawajski program P4C
15.	Značaj uvođenja P4C u BiH: Stjecište između filozofije, pedagogije, psihologije i dječije književnosti u teoriji i praksi
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja nastavnika, seminari i hospitovanja																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="459 949 1422 1339"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>polusemestralni pismeni</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>završni semestralni pismeni</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>prisustvo na nastavi</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>seminarski rad i prezentacija istog</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno:100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="432 1352 1417 1413">Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul data-bbox="480 1429 1385 1518" style="list-style-type: none"> • Polusemestralni pismeni 25 %; završni semestralni pismeni 25 %; prisustvo na nastavi 30 %; seminarski rad i prezentacija istog 20 %. <p data-bbox="443 1541 1145 1592">Napomena: Nabaviti nedostajuću prijeko potrebnu literaturu.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	polusemestralni pismeni	25	25	2.	završni semestralni pismeni	25	25	3.	prisustvo na nastavi	30	30	4.	seminarski rad i prezentacija istog	20	20	5.				Ukupno:100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	polusemestralni pismeni	25	25																										
2.	završni semestralni pismeni	25	25																										
3.	prisustvo na nastavi	30	30																										
4.	seminarski rad i prezentacija istog	20	20																										
5.																													
Ukupno:100 bodova			100%																										
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

Literatura	<p><i>Obavezna</i> The Routledge International Handbook of Philosophy for Children (Eds by Maughn Rollins Gregory, Joanna Haynes, Karin Murriss, © 2017 – Routledge, 266 strana). Thomas Jackson, GENTLY SOCRATIC INQUIRY (PDF). Journal Educational Perspectives (PDF).</p> <p><i>Dodatna</i> *Đurđica Crvenko (2006.). Priručnik za metodiku nastave filozofije, Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsek za filozofiju (udžbenik iz metodike nastave filozofije – ili temeljem preporuka kolega sa Odsjeka za pedagogiju). *Jean-François Lyotard (1988.), Postmoderna protumačena djeci (Le Postmoderne expliqué aux enfants); *Filozofija za otroke: kritično mišljenje, etična raziskovanja Jaz in drugi (Program osnovnoškolskega izobraževanja) (2006.) Učni načrt za izbirni predmet, Ministarstvo za školstvo in šport, Ljubljana: Zavod RS za školstvo; *Lipman, M (2003), Thinking in Education, Cambridge University Press; *Marinković, J. (1981.). Utemeljenost odgoja u filozofiji. Zagreb: Školska knjiga; *Marinković, J. (1990). Filozofija kao nastava. Zagreb: HFD; *Marinković, J. (2008.). Metodika nastave filozofije. Zagreb: Školske novine; *Ross Vasta, Marshall M. Haith, Scott A. Miller (2004.). Dječja psihologija. Zagreb: Naklada Slap (udžbenik iz dječije psihologije – ili temeljem preporuka kolega sa Odsjeka za psihologiju); *Tekstovi za obradu iz dječije književnosti (temeljem preporuka kolega sa Odsjeka za književnosti bh. naroda); Internet resursi (korisne mrežne stranice: P4C sites - Philosophy for Children).</p>
Napomene	Posljednja izmjena: 30. 09. 2019. godine

N. K. [Signature]
20.10.19

[Signature]

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	FILOZOFIJA (opći)				
Šifra/kod	FIL FIL 100	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	3
		Semestar	I	Ak. godina	2019/20
Ciklus studija	I				
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Nevad Kahteran		Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Četvrtak: 13-16
	Kontakt podaci	Kabinet: 60 E-mail: nevad.kahteran@ff.unsa.ba; Telefon: 033/253-120			
Saradnik	Ime i prezime			Termin konsultacija	
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar vježbe 1;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Opći presjek povijesti filozofije propedeutičkog karaktera sa studente prvih godina našeg fakulteta.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Opći ciljevi nastave Filozofije su potaknuti studenta kroz kratak prikaz povijesti filozofskog mišljenja da kroz analizu i racionalnu argumentaciju zauzme kritičko i autonomno stajalište u razumijevanju sebe i svijeta, odnosno da razvije kreativno i kritičko mišljenje.				
Ishodi učenja	Znanje: zna prikazati povijest filozofskog mišljenja, temeljne škole, pravce i predstavnike, kao i osnovne termine. Vještine: vješto analizira i racionalno argumentira kritičko i autonomno stajalište u razumijevanju sebe i svijeta. Kompetencije: razvijeno kreativno i kritičko mišljenje.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pregled kursa, ispitne obaveze i literatura: (SOCRATES TO SARTRE: A HISTORY OF PHILOSOPHY By Samuel Enoch Stumph)
2.	Antičko razdoblje (predsokratici, Sokrat i sofisti)
3.	Platon, Aristotel, antička filozofija nakon Aristotela
4.	Srednjovjekovno razdoblje: združivanje filozofije i teologije
5.	Skolastički sustav Ibn Rushda/Averroesa
6.	Skolastički sustav Maimonidesa
7.	Skolastički sustav sv. Tome Akvinskog
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Moderno razdoblje: filozofija i razvitak znanosti
10.	Renesansa, racionalizam, empirizam
11.	Prosvjetiteljstvo
12.	Njemački idealizam
13.	Suvremeni period
14.	Analitička filozofija i egzistencijalizam
15.	Ka svjetskoj filozofiji
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija istočnih filozofija I				
Šifra/kod	FIL FIL 104	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	Broj ECTS kredita: 7 DP. 4 FIL. SOC. 5
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	Prvi (I) Treći (III)	Ak. godina	2019./20.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	-				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Nevad Kahteran		Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Četvrtak: 13-16
	Kontakt podaci	Kabinet: 60 E-mail: nevad.kahteran@ff.unsa.ba; Telefon: 033/253-120			
Saradnik	Ime i prezime			Termin konsultacija	
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3 sata; seminar 3 sata; vježbe _____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Historija istočnih filozofija 1 , kolegij koji je uveden prije skoro pola stoljeća na Odsjeku za filozofiju i sociologiju s ciljem praćenja trendova u našem regionu i svijetu u pogledu proučavanja filozofskih prinosa Istoka na osnovnom studiju, te njihovog komparativnog proučavanja sa zapadnjačkim filozofskim tradicijama na II i III ciklusu (indijska, kineska i japanska filozofska tradicija).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student u zimskom semestru što temeljitije uvede u glavne metafizičke tradicije Istoka (bitno određenje istočnjačkih filozofija i razlika naspram zapadnjačke filozofije; izvornost i međusobne razlike; prevladavanje "europocentrističkog" gledišta u pogledu istočnjačkih filozofskih tradicija; značenje duhovne predaje i pojam vremena, književnih djela i filozofije - komparativistički pristup u prikazu indijske, kineske i japanske filozofije). Studentima koji studiraju kombinovani studij (filozofija i druga studijska grupa, filozofija i sociologija) nastava će biti realizovana sa manjim brojem sati (u skladu s opterećenjem nastavnog plana), a ispiti će biti prilagođeni nastavnim planom i programom.				

Ishodi učenja	<p>Znanje: zna osnove indijske, kineske i japanske filozofije, tj. glavne metafizičke tradicije Istoka (bitno određenje istočnjačkih filozofija i razlika naspram zapadnjačke filozofije; izvornost i međusobne razlike; prevladavanje «europocentrističkog» gledišta u pogledu istočnjačkih filozofskih tradicija; značenje duhovne predaje i pojam vremena, književnih djela i filozofije – komparativistička dimenzija istraživanja indijske, kineske i japanske filozofije).</p> <p>Vještine: vješto prepoznaje indo-iranski, kineski i japanski pogled na svijet i njihove raznolike filozofske tradicije, povlačeći moguće veze i dosluh između njih, uz poseban naglasak na osnovnoj terminologiji i terminološkim raščlambama.</p> <p>Kompetencije: Ovaj kolegij (HIF 1) je uveden prije skoro pola stoljeća pod tadašnjim nazivom Filozofija istočnih naroda, a sa ciljem sticanja kompetencija u praćenju trendova u našem regionu i svijetu u pogledu proučavanja filozofskih prinosa Istoka na osnovnom studiju, te njihovog komparativnog proučavanja na II i III ciklusu (indijska, kineska i japanska filozofska tradicija).</p>
---------------	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Edward Saidov Orijentalizam i različitost kategorijalnih struktura istočnjačkog modela mišljenja
2.	Osnove indo-iranskog pogleda na svijet Vede i Avesta te razvoj mazda-yasne (Zaratuštrinog kulta mudrosti)
3.	Upanišadi
4.	Filozofija Upanišada i povijesni pregled
5.	<i>Bhagavad-gītā</i> i njen značaj za indijsku misao
6.	Indijski heterodokсни sustavi (indijski materijalizam, đainizam, buddhizam i buddhističke škole) Šest ortodoksnih sustava: Nyāya i Vaišešikam (logika i filozofija prirode), Sāmkhya i Yoga (antropologija i praktična filozofija), Pūrva i Uttara mīmāṃsā (Vedānta) - egzegetska analiza vedskih tekstova i metafizika.
7.	Suvremeni trendovi u indijskoj filozofiji
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Kineska filozofija Opća obilježja i povijesni uvod
10.	Taoizam i Konfucijanizam (Lao-ce, Čuang-ce i Kung Fu-ce) Kasniji razvoj Lao-ceove i Konfucijeve nauke

11.	Yin i Yang, filozofija prirode
12.	Onto-hermenutička interpretacija kineske filozofije dvadesetog stoljeća
13.	Japanska filozofija Opća obilježja Haiku poezija Šintoizam
14.	Zen-buddhizam
15.	Moderni europski utjecaji i nastanak filozofske škole iz Kyota
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja i seminari																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="459 1279 1430 1675"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>polusemestralni test</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>završni test</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prisustvo na nastavi</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="432 1682 1422 1742">Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul data-bbox="483 1756 1374 1854" style="list-style-type: none"> • Seminar 20 %, drugi seminar 20 %, polusemestralni pismeni 25 %, završni semestralni pismeni 25 %, prisustvo na nastavi 30 %. <p data-bbox="443 1890 587 1921">Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	seminarski rad	20	20	2.	polusemestralni test	25	25	3.	završni test	25	25	4.	Prisustvo na nastavi	30	30	5.				Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	seminarski rad	20	20																										
2.	polusemestralni test	25	25																										
3.	završni test	25	25																										
4.	Prisustvo na nastavi	30	30																										
5.																													
Ukupno: 100 bodova			100%																										

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nevad Kahteran & Bo Mou (eds), <i>Nove granice kineske filozofije</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2018.; 2. Nevad Kahteran & James W. Heisig (eds), <i>Nove granice japanske filozofije</i>, Šahinpašić & Nanzan, Sarajevo, 2009; 3. Čedomil Veljačić, <i>Razmeđa azijskih filozofija</i>, tom I i II, Sveučilišna naklada "Liber", Zagreb, 1978.; 4. James W. Heisig, <i>Filozofi ništavila: esej o Kyoto školi</i>, Kult B, Sarajevo, 2007.; 5. Toshihiko Izutsu, <i>The Structure of Oriental Philosophy</i>, I & II, Keio University Press, 2008. <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sarvepali Radakrišnan, <i>Indijska filozofija</i>, tom I i II, "Nolit", Beograd, 1964. (alternativno); 2. Đuzepe Tuči, <i>Istorija indijske filozofije</i>, "Nolit", Beograd, 1982. (alternativno); 3. Dušan Pajin, <i>Filozofija upanišada</i>, "Nolit", Beograd, 1980.; 4. Hiriyana, <i>Osnovi indijske filozofije</i>, "Naprijed", Zagreb, 1980. (alternativno); 5. Fung Ju-Lan, <i>Istorija kineske filozofije</i>, "Nolit", Beograd, 1971.; 6. Bo Mou (ed.), <i>History of Chinese Philosophy</i>, Routledge, London-New York, 2009; 7. Čedomil Veljačić, <i>Filozofija istočnih naroda</i> (hrestomatija, knjiga XI i XII), Nakladni zavod "Maticе hrvatske", Zagreb, 1983. (alternativno); 8. Muhammed Iqbal, <i>Razvoj metafizike u Perziji</i>, "Connectum", Sarajevo, 2004.; 9. Heisig, Kasulis, Maraldo (eds), <i>Japanese Philosophy: A Sourcebook</i>, University of Hawai'i Press, Honolulu, 2011.; 10. Osman Bakar & Cheng Gek Nai, <i>Islam i konfucijanstvo: civilizacijski dijalog</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2018. 11. <i>Daoizam</i>, Demetra: Zagreb, 2002. 12. Reza Shah Kazemi, <i>Common Ground between Islam and Buddhism</i>, 2010.
Napomene	Posljednja izmjena: 30. 09. 2019. godine

N. Kahteran
2. 10. 2019.
M. Heisig

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Teorija spoznaje [KLASIČNE TEORIJE SPOZNAJE]				
Šifra/kod	FIL FIL 303	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	Peti (V)	Ak. godina	2019/20
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na jednopredmetnom ili dvopredmetnom studiju filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57/1 E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 11-12	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	-		Termin konsultacija	-
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3 sata; seminar: 0 sati; vježbe: 3 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>U prvoj polovini kolegija studenti se kroz sklop 1 (Fenomen i problem spoznaje) uvode u fenomen spoznajnog odnosa kroz razjašnjavanje subjekt-objekt odnosa koji se uzima u tradicionalnoj spoznajnoj teoriji kao odnos predmeta i mišljenja. Pri tome se ulazi u probleme mogućnosti ograničenja i proširenja spoznaje, odnosno u pitanje realnih i transcendentnih granica spoznaje. Kroz sklop 2 (Teorija spoznaje kao filozofska disciplina) studenti se upoznaju sa statusom teorije spoznaje kao filozofske discipline i onim pitanjima koja iz same filozofije dolaze u spoznajnoteorijsko razmatranje. Pri tome je relacija teorije spoznaje i logike od najveće važnosti za ekspliciranje i analizu spoznajnoteorijskih kapaciteta čovjeka i drugih fizičkih sistema koji upotrebljavaju simboličku reprezentaciju u kognitivnom procesu. Kroz sklop 3 (Osnovni problemi teorije spoznaje) razmatra se odnos mišljenja i iskustva unutar temeljnih filozofskih / spoznajnoteorijskih dihotomija apriornog i aposteriornog, imanentnog i transcendentnog u porijeklu sadržaja i kategorijalnoj izvornosti spoznajnog aparata. Na osnovu ovih razmatranja studenti se uvode u različite koncepte ili teorije istine (korespondencijsku, koherencijsku, konzistencijsku). U drugoj polovini kolegija studentima se izlažu tri sklopa povezanih topika suvremene teorije spoznaje. Kroz sklop 4 (Pregled glavnih orijentacija u teoriji spoznaje)</p>				

	<p>student se upoznaju sa značajnim brojem relevantnih spoznajnoteorijskih pozicija: naivni realizam, naučni realizam, naturalizam, senzualizam, skepticizam, solipsizam, klasični i moderni racionalizam, transcendentalizam, liberarni empirizam, konstruktivizam, fizikalizam, fenomenalizam, pragmatizam, marksizam. Kroz sklop 5 (Savremena teorija naučnog spoznaje) pažnja se usmjerava na epistemologiju ili teoriju naučne spoznaje, na pitanja povezana sa strukturom naučne spoznaje te problem empirijskih osnova naučne spoznaje. Kroz sklop 6 (Teorijski i metodološki pluralizam) epistemološki fundacionalizam se kontrastira epistemološkim pluralizmom, stavovima filozofije holizma i pragmatizma. Time se otvaraju nove topike koncepta mogućeg iskustva za nova spoznajnoteorijska istraživanja.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studentima pruži uvid u bit spoznajnog odnosa koji nastaje u triangualciji između čovjeka, svijeta i jezika, uvid u funkcioniranje spoznajnih sposobnosti ljudskog bića u nižim kognitivnim aktivnostima (percepcija, memorija, pažnja) i višim kognitivnim aktivnostima (logičkoj i lingvističkoj), uvid u semantičku i strukturalnu dimenziju znanstvenog formuliranja spoznajnih uvida o sebi, o drugom i o svijetu. Stoga se teorija spoznaje istražuje kao najšira i najobuhvatnija osnova ljudskog znanju uopšte unutar koje se reflektiraju i fundiraju partikularne teorije i metode različitih područja spoznavanja. Studenti se upoznaju s ulogom različitih filozofskih i znanstvenih disciplina sa stanovišta sadržaja spoznaje, procesa spoznavanja, intencionalnosti, rekonstrukcije spoznajnog sadržaja u teoriji i praktičkom djelovanju .U realciju se dovode i proučavaju različite, katkada i potpuno suprotstavljene, koncepcije ontoloških i epistemoloških pretpostavki spoznajnog procesa kojem se u teoriji spoznaje pristupa sa stanovišta problematiziranja izvora i primjene spoznatog. Sadržaj predmeta izlaže se u 6 glavnih sklopova. Studentima koji studiraju kombinovani studij (filozofija i druga studijska grupa, filozofija i sociologija) nastava će biti realizovana sa manjim brojem sati (u skladu sa opterećenjem nastavnog plana), a ispiti će biti prilagođeni nastavnim planom i programom.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razumijevanje osnovnih principa antičkog i srednjovjekovnog pristupa problemu znanja 2. Razumijevanje pojma znanja i distinkcija spram drugih oblika racionalnosti 3. Razumijevanje relacije subjekt-objekt u spoznajnom procesu 4. Razumijevanje glavnih karakteristika novovjekovne teorije spoznaje 5. Razumijevanje odnosa racionalizma i empirizma kao temeljnih spoznajnih pravaca 6. Razumijevanje transcendentalne spoznajnoteorijske pozicije 7. Razumijevanje Kantovog pristupa prirodi i granicama znanja

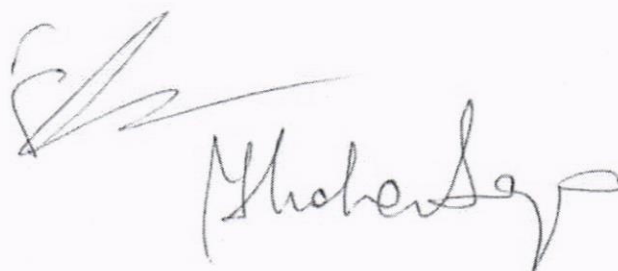
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja)
Datum	
1.	Fenomen i problem spoznaje. Širi i uži smisao problema spoznaje.
2.	Subjekt-objekt odnos kao temelj spoznajnog odnosa.
3.	Spoznajna relacija kao relacija transcendencije.
4.	Porijeklo spoznaje. Problem granica spoznaje.
5.	Teorija spoznaje kao filozofska disciplina. Saznanje kao predmet teorije spoznaje.
6.	Psihološko u spoznajnom problem.
7.	Logičko u spoznajnom problem.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Ontološko u spoznajnom problem.
10.	Teorija spoznaje i kognitivna znanost.
11.	Osnovni problemi teorije spoznaje.
12.	Odnos mišljenja i iskustva.
13.	Percepcija i memorija.
14.	Istina i vjerovatnost.
15.	Odnos između uvjerenja, opravdanja i objašnjenja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Metodska sumnja i spoznaja Pročitati: Dekart, <i>Rasprava o metodu</i>
2.	Tema 2. Porijeklo i granice spoznaje Pročitati: Lok, <i>Ogled o ljudskom razumu</i>
3.	Tema 3. Kritika urođenih ideja Pročitati: Lok, <i>Ogled o ljudskom razumu</i>
4.	Tema 4. Ontologija perceptivnog kognitivizma Pročitati: Berkli, <i>Rasprava o principima ljudskog saznanja</i>
5.	Tema 5. Novi pristup porijeklu ideja Pročitati: Lajbnic, <i>Novi ogledi o ljudskom razumu</i>
6.	Tema 6. Odnos između iskustva i spoznaje Pročitati: Hjum, <i>Istraživanja o ljudskom razumu</i>
7.	Tema 7. Racionalnost i kauzalitet Pročitati: Hjum, <i>Istraživanja o ljudskom razumu</i>
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Odnos racionalizam-empirizam
10.	Tema 9. Zasnivanje transcendentalne epistemologije uma Pročitati: Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
11.	Tema 10. Metafizika u granicama iskustva Pročitati: Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
12.	Tema 11. Funkcije razuma i kategorije stvarnosti Pročitati: Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
13.	Tema 12. Fenomenološki koncept saznanja Pročitati: Husserl, <i>Logička istraživanja</i>
14.	Tema 13. Jezičkoanalitički okret i njegovo značenje za razumijevanje spoznaje Pročitati: Vitgenštajn, <i>Filozofska istraživanja</i>
15.	Tema 14. Jezik kao prostorno-vremenski fenomen spoznaje Pročitati: Vitgenštajn, <i>Filozofska istraživanja</i>
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja po tematskim sklopovima Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova Vježbe (analiza izabranih topika)																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="451 752 1401 1133"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>30</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosječna ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	30	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	30	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												

Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jelena Berberović. Racionalnost i jezik. Sarajevo, 2004. 2. Nijaz Ibrulj. Stoljeće Rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu. Theoria, Sarajevo, 2005. 3. R. Dekart: Rasprava o metodi, Matica Hrvatska, Zagreb, 1951. 4. Dž. Lok: Ogljed o ljudskom razumu, Naklada Breza, Zagreb, 2007. 5. Dž. Berkli: Rasprava o principima ljudskog saznanja, Beograd, BIGZ, 1977. 6. D. Hjum: Istraživanja o ljudskom razumu, Kultura, Zagreb 1956. 7. G. Lajbnic: Novi ogleđi o ljudskom razumu, Veselin Masleša, Sarajevo 1986. 8. I. Kant: Kritika čistog uma, nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1984. 9. E. Husserl: Logička istraživanja, Naklada Breza, Zagreb, 2005. 10. B. Rasel: Ljudsko znanje, Nolit, Beograd, 1961. 11. L. Vitgenštajn: Filozofska istraživanja, Nolit, beograd, 1960. 12. Ejer: Problem saznanja, Nolit, beograd, 1963
	<p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adam Morton. A guide through the theory of knowledge . Malden, MA : Blackwell Pub., 2003. 2. Nicholas Rescher. Epistemology : an introduction to the theory of knowledge. Albany : State University of New York Press, 2003. 3. Robert Audi. Epistemology : a contemporary introduction to the theory of knowledge . New York : Routledge, 2003. 4. Charlotte Hess and Elinor Ostrom (ed.). Understanding knowledge as a commons : from theory to practice. Cambridge, Mass. : MIT Press, 2007. 5. Barbara Herrnstein Smith. Scandalous knowledge : science, truth and the human. Durham, N.C. : Duke University Press, 2006. 6. Robert Hanna. Kant and the Foundation of Analytic Philosophy. Oxford, Clarendon Press, 2001. 7. P.F. Strawson. The Boundaries of Senses. Oxford University Press, 1972
Napomene	<p>Prednost kod dobijanja mentorstva za dodiplomski rad imaju studenti koji tokom studija pokažu značajan interes za spoznajnoteorijska pitanja i probleme</p>

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija filozofije III				
Šifra/kod	FIL FIL 301	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	9
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2019/20.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položena <i>Historija filozofije II/1 i II/2</i>				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Samir Arnautović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68 E-mail: arnautovicunsa@gmail.com Telefon: 253 118	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11-14 Utorak, 12-14	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Džana Rahimić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 127	Termin konsultacija	ponedjeljak, 11-14 utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 4 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 4 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Zadatak realizacije nastave na ovom predmetu je studente upoznati sa temeljnim značenjima filozofije njemačkog idealizma i nekim aspektima recepcije ove filozofije. Ovdje je osnovno težište stavljeno na <i>Kritiku čistog uma</i> i <i>Kritiku moći suđenja</i>, temeljna Kantova djela. Razumijevanje povijesno-filozofskog značaja ovih knjiga, jeste osnovni zadatak koji se stavlja pred studente na početku petog semestra. Nakon razumijevanja osnova metafizike Immanuela Kanta, student se upućuje na razmatranje poslijekantovske filozofije, prije svega Fichteove filozofije, koja se interpretira u ontološko značenju transcendentalne logike ovog filozofa. Schellingova filozofija, kao vrh transcendentalne filozofije, ali i njemačkog idealizma u cjelosti, na jednoj strani se interpretira kao u osnovi eksplikacija Kantove transcendentalne filozofije, a na drugoj kao mjesto iskoračenja iz problema koji se u bitnom određuju Kantovim konceptom mišljenja. U tom smislu Hegelova filozofija se pokazuje kao jedna vrsta kraja njemačkog idealizma, ali kraja koji istovremeno predstavlja raskid sa zahtjevima transcendentalne filozofije.</p>				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je pružiti studentima temeljna znanja iz oblasti filozofije njemačkog idealizma i sticanjem potrebnih znanja shvatanje povezanost različitih filozofskih pravaca u filozofijskoj tradiciji. Na taj način studenti bi stekli uvid u glavne tendencije i tokove mišljenja navdenog povijesnog perioda, što bi predstavljalo pretpostavku za razumijevanje suvremene situacije u filozofijskom mišljenju.
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme iz oblasti filozofije njemačkog idealizma ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke i najvažnije odrednice filozofije njemačkog idealizma ➤ razumjeće filozofski utjecaj filozofije njemačkog idealizma na kasniju filozofiju ➤ moći će kritički promišljati vezu iz oblasti filozofije njemačkog idealizma sa današnjom filozofijom

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje sa predmetom i objašnjenje načina rada. Osnovna ideja predmeta i značenje filozofije njemačkog idealizma.
2.	Kantovo zasnivanje kritike čistog uma. Kritika dogmatizma i skepticizma. Odrednice dogmatizma i skepticizma. Polazišta Kantove kritike.
3.	Temeljna pitanja Kantove metafizike. Pojam metafizike kod Kanta. Odnos subjektivnog i objektivnog u Kantovoj filozofiji. Značenje metafizike subjektiviteta. Logičke osnove metafizičke gradnje subjektiviteta. Pojam ukusa. Transcendentalno zasnivanje etike kod Kanta. Kantova filozofija morala kao princip djelovanja.
4.	Zadaća metafizike i transcendentalna filozofija kod Kanta. Smisao metafizike. Problem uma i samosvijesti. Transcendentalno i realno. Određenja Kantove etike i zasnivanje modernog etičkog mišljenja. Aporije čistog uma. Izlaganje aporija. Spoznajno-teorijski značaj izlaganja aporija kod Kanta. Metafizičke konzekvence Kantovog postavljanja aporija.

5.	Arhitektonika čistog uma. Smisao arhitektonike. Transcendentalna dijalektika. Teleološke konzekvence.
6.	Kantovo zasnivanje filozofije morala i konzekvence njegovog mišljenja u etici.
7.	Fichteova transcendentalna filozofija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Pojam Ja kod Fichtea. Zasnivanje subjektiviteta. Pojam identiteta kod Fichtea. Spoznaja i djelovanje u Fichteovoj filozofiji. Pojam drugog kod Fichtea. Transcendentalna logika i metafizika. Dijalektika i zbilja u Fichteovoj metafizici. Iskorak u metafizici subjektiviteta.
10.	Fichteova filozofija morala.
11.	Jacobi i kritika Jacobijeve filozofije. Postkantovska filozofija.
12.	Schellingov transcendentalni idealizam. Pojam subjekta kod Schellinga. Subjektivno i objektivno u Schellingovoj filozofiji. Zasnivanje transcendentalnog idealizma.
13.	Schellingov sistem filozofije. Subjektivni i objektivni idealizam. Filozofija prirode kao konačna instanca metafizike. Znanje i mišljenje. Pojam slobode i značaj za sistem filozofije.
14.	Sloboda i duh kod Schellinga. Pojam uma i umstvenosti. Recepcija Kantove filozofije. Transcendentalna filozofija kao povijesno ishodište metafizike.
15.	Rekapitulacija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)

Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%
2.	Seminarski rad	15	15%
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%
4.	Završni ispit	50	50%
5.			
Ukupno: ___ 100 ___ bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja
- Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (10-15 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura)
- Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature
- Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja

Napomena:

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

Skala ocjenjivanja

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

	<p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F,FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I. Kant, <i>Kritika čistog uma; Kritika moći suđenja; Kritika praktičnog uma</i> 2. J. G. Fichte, <i>Osnovi cjelokupnog učenja o nauci; Transcendentalna logika</i> 3. F. W. J. Schelling, <i>Forma i princip filozofije; Sistem transcendentalnog idealizma</i> 4. G. W. F. Hegel, <i>Fenomenologija duha; Znanost logike; Enciklopedija filozofijskih znanosti; Osnovne crte filozofije prava</i> 5. Friedrich Nietzsche, <i>Tako je govorio Zarathustra i Radosna znanost</i> 6. Edmund Husserl, <i>Logička istraživanja i Kartezijanske meditacije</i> 7. Arthur Schopenhauer, <i>Svijet kao volja i predstava</i> <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Martin Heidegger, <i>Kant i problem metafizike</i> 2. Dieter Henrich, <i>Pribježišta</i> 3. G. W. F. Hegel, <i>Historija filozofije</i> 4. Samir Arnautović, <i>Filozofijska ishodišta moderne; Transcendentalna filozofija i odrednice moderne</i>
Napomene	<ul style="list-style-type: none"> • Ukoliko u periodu trajanja zimskog semestra bude organiziran internacionalni filozofski simpozij smatram da bi za studente bilo od velike koristi da prisustvuju i sudjeluju u radu ovog znanstvenog događaja, kao i na drugim javnim manifestacijama koje na stručan način tematiziraju filozofske probleme. Imajući u vidu navedeno bit će potrebno obezbijediti kompenziranje prisustva skupu za nastavne sate, a sve s ciljem da studenti u nastavnom i akademskom smislu dobiju bogatiji sadržaj u akademskoj 2019./2020. godini.

Y. A. ...
...

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	<i>Historija filozofije IV</i>				
Šifra/kod	FIL FIL 401	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2019/20.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Samir Arnautović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 68 E-mail: arnautovicunsa@gmail.com Telefon: 253 118	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11-14 Utorak, 12-14	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Džana Rahimić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 127	Termin konsultacija	Ponedjeljak, 11-14 Utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 3 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 3 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U toku nastave bit će, između ostalog, izlagane slijedeće teme: Schopenhauerovo mišljenje svijeta; Kierkegardov pojam egzistencije; Nietzscheova kritika metafizike; Husserlovo zasnivanje transcendentne filozofije; Jaspersova filozofija egzistencije; Heideggerovo mišljenje metafizike i tematiziranje povijesti filozofije; Frankfurtska škola; Gadamerova hermeneutika i razumijevanje modernog svijeta; Habermasova kritika moderne; Pitanje kraja moderne u Vattimovoj filozofiji; Frankovo mišljenje romantizma u diskursu suvremene filozofije; Henrichovo reafirmiranje metafizike i ponovno promišljanje njene tradicije; Fenomenološko mišljenje stranog u Waldenfelsovoj filozofiji.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta je studentima obazbijediti šire znanje iz filozofije 19. i 20. stoljeća. Realizacija nastave na ovom predmetu ima za cilj studente osposobiti za istraživanje u području suvremene filozofije i pružiti im šire uvide u				

	glavne tendencije i pretpostavke suvremenog filozofijskog mišljenja. U tom smislu filozofija 19. stoljeća se tematizira u povijesnom slijedu razvoja mišljenja u glavnim tendencijama koje će artikulirati filozofijsku misao 20. stoljeća.
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme u području suvremene filozofije ➤ kritički promišljati filozofske postavke filozofije 19. i 20. stoljeća ➤ razumjeti filozofski utjecaj filozofije 19. i 20. stoljeća na kasniju filozofiju ➤ kritički promišljati vezu filozofije 19. i 20. stoljeća sa današnjom filozofijom

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje sa načinom rada
2.	Kantova kritika metafizike. Pojam metafizike kod Kanta i zadaća kritike čistog uma kao temeljne discipline. Odrednice Kantovog kriticizma. Descartes i transcendentalna filozofija.
3.	Temeljna pitanja Kantove transcendentalne filozofije. Novo započinjanje mišljenja kod Kanta.
4.	Prevladavanje dualizma mišljenja u njemačkom idealizmu. Etika u njemačkom idealizmu.
5.	Pojam Drugog u Fichteovoj transcendentalnoj filozofiji. Značenje Drugog kod Kanta. Fichteovo određenje Drugog. Problem moralnosti i umstvenog djelovanja kod Fichtea. Recepcija Fichteovog mišljenja Drugog.
6.	Fenomenološko značenje Drugog. Hegelovo određenje drugosti. Značenje drugog i tuđeg kod Husserla. Levinasov pojam Drugog i drugosti. Pitanje drugosti kod Sartrea i Merleau-Ponty-a. Waldenfelsova eksplikacija stranog. Prevladavanje drugosti i Waldenfelsovo određenje životnog svijeta.
7.	Zasnivanje metafizike subjektiviteta. Kant i problem subjektiviteta.

	Mišljenje i realitet zbilje. Zbiljnost i subjektivnost. Problem djelovanja i umjetničkog stvaranja. Moralno i racionalno djelovanje.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Kritika metafizike subjektiviteta. Kritika metafizike subjektiviteta u 20. Stoljeću. Nova recepcija i redefiniranje problema subjektiviteta. Značenje subjektiviteta kod Henricha i u filozofiji na koncu 20. Stoljeća.
10.	Sloboda i duh u mišljenju njemačkog idealizma. Sistem filozofskog mišljenja i sistem znanja u metafizici. Polivalentnost značenja metafizike. Pojam duha i značenje mišljenja u njemačkom idealizmu. Sloboda i duh u mišljenju njemačkog idealizma. Pojam spekulativnog idealizma. Povijesnost i subjektivitet. Duh i zbiljnost u relacijama povijesnosti.
11.	Problem identiteta u njemačkom idealizmu. Značenje identiteta kod Kanta. Fichteovo određenje identiteta kroz recepciju Kantove filozofije. Duh i identitet kod Schellinga. Hegelovo određenje identiteta i prevladavanje formalno-logičkog razumijevanja.
12.	Kritika metafizike identiteta u filozofiji 20. Stoljeća. Nietzscheova kritika identiteta i postmoderna kritika. Nedostanost postmoderne kritike. Heideggerova kritika određenja identiteta u njemačkom idealizmu. Fenomenološka kritika metafizike identiteta. Henrichovo redefiniranje određenja metafizike identiteta. Realna značenja i odnosi identiteta koncem 20. stoljeća.
13.	Kantova filozofija i početak modernog mišljenja.
14.	Pregled glavnih pitanja filozofije njemačkog idealizma i problematiziranje pitanja subjektiviteta i identiteta.
15.	Rekapitulacija nastavnih jedinica.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="459 471 1417 845"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Testovi i permanentno praćenje</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predvidene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja • Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (10-15 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura) • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja <p>Napomena:</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%	2.	Seminarski rad	15	15%	3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%	4.	Završni ispit	50	50%	5.												Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%																																		
2.	Seminarski rad	15	15%																																		
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%																																		
4.	Završni ispit	50	50%																																		
5.																																					
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p>																																				

- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Obavezna

1. I. Kant, *Kritika čistog uma i Kritika moći suđenja*
2. F. W. J. Schelling, *Forma i princip filozofije i Sistem transcendentalnog idealizma*
3. J. G. Fichte, *Osnovi cjelokupnog učenja o nauci i Transcendentalna logika*
4. G. W. F. Hegel, *Fenomenologija duha; Osnovne crte filozofije prava; Filozofija povijesti; Znanost logike*
5. S. Kierkegard, *Ili Ili i Bolest na smrt*
6. K. Marx, *Rani spisi i Kapital*
7. F. Nietzsche, *Rođenje tragedije; O koristi i šteti historije za život; Radosna znanost; Tako je govorio Zarathustra*
8. E. Husserl, *Logička istraživanja i Ideja fenomenologije*
9. M. Heidegger, *Bitak i vrijeme; Šumski putevi; Kant i problem metafizike*
10. H. Blumenberg, *Geneza kopernikanskog svijeta*
11. M. Frank, *Kazivo i nekazivo i Conditio moderna*
12. H. G. Gadamer, *Istina i metoda*
13. B. Waldenfels, *U mrežama životnog svijeta*
14. T. Adorno, *Minima moralia*
15. M. Horkheimer i T. Adorno *Dijalektika prosvjetiteljstva*
16. K. Jaspers, *Filozofija*
17. W. Dilthey, *Izgradnja historijskog svijeta u duhovnim znanostima*

Literatura

Dodatna

1. I. Kant, *Antropologija u pragmatičnom pogledu*
2. S. Arnautović, *Filozofijska ishodišta moderne; Suvremena filozofija i filozofijsko nasljeđe; Nietzscheov nihilizam i metafizika; Transcendentalna filozofija i odrednice moderne; Razmeđa Hegelove filozofije*
3. D. Henrich, *Pribježišta*
4. G. W. F. Hegel, *Historija filozofije*
5. R. Rorty, *Filozofija i ogledalo prirode*
6. R. Muminović, *Uvod u filozofiju*

Napomene	<ul style="list-style-type: none">• Ukoliko u periodu trajanja zimskog semestra bude organiziran internacionalni filozofski simpozij smatram da bi za studente bilo od velike koristi da prisustvuju i sudjeluju u radu ovog znanstvenog događaja, kao i na drugim javnim manifestacijama koje na stručan način tematiziraju filozofske probleme. Imajući u vidu navedeno bit će potrebno obezbijediti kompenziranje prisustva skupu za nastavne sate, a sve s ciljem da studenti u nastavnom i akademskom smislu dobiju bogatiji sadržaj u akademskoj 2019./2020. godini.

Holenberg

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija filozofije II/1				
Šifra/kod	FIL FIL 201	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2019/20.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položena <i>Historija filozofije I/1</i> i <i>Historija filozofije I/2</i>				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.marić@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Džana Rahimić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 117	Termin konsultacija	ponedjeljak, 11-14 utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar _____; vježbe 3;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Predavanja iz srednjovjekovne filozofije će se koncentrirati na probleme odnosa razuma i vjere, te na problem univerzalija. Objasniće se povijesni, društveni i kulturni okvir za dolazak humanizma i renesanse, a posebna pažnja će se posvetiti filozofskim idejama toga vremena koje su imale snažan uticaj na kasnije mišljenje. Ukazaće se na stvaranje velikih sistema, pravaca i struja, empirizma i racionalizma u modernoj filozofiji sa posebnim akcentom na filozofski doprinos F. Bacona, R. Descartesa i J. Lockeja.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na seminarima, kao i navedenu literaturu koja se njima bavi.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj predmeta je upoznati studente sa najznačajnijim filozofskim problemima od srednjeg vijeka preko humanizma i renesanse do novovjekovnih rasprava filozofa empirističkog i racionalističkog usmjerenja.				

Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme srednjovjekovne filozofije, filozofije renesanse, te novovjekovnog empirizma i racionalizma ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke iz ovog povijesnog perioda ➤ razumjeće filozofski utjecaj srednjovjekovne filozofije, filozofije renesanse, empirizma i racionalizma, na kasniju filozofiju ➤ moći će kritički promišljati vezu i utjecaj ovog perioda filozofije na današnju filozofiju
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Srednjovjekovna filozofija: patristika. Odnos kršćanstva i filozofije.
2.	Srednjovjekovna filozofija – Vjera i razum.
3.	Srednjovjekovna filozofija – skolastika Problem univerzalija: nominalizam i realizam.
4.	Filozofija renesanse – socijalno-politička pozadina i fundamentalni motivi filozofije renesanse. Obnavljanje antičke filozofija (L. Vala, M. Ficino, G. P. de la Mirandola, P. Pomponaci).
5.	Filozofija renesanse - Oživljavanje filozofije prirode i metodsko zasnivanje modernih prirodnih znanosti (N. Kuzanski, B. Telezio, F. Petrić, G. Bruno).
6.	Humanizam i reformski pokret – E. Roterdamski. Renesansna filozofija u Francuskoj – M. de Montaigne.
7.	Stvaranje velikih sistema, pravaca i struja: empirizam i racionalizam u modernoj filozofiji – generalne karakteristike. F. Bacon – znaje i ovladavanje prirodom; induktivna metoda.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	R. Descartes – biografija i bibliografija
10.	R. Descartes – Rasprava o metodu. Četiri metoda načela.

11.	R. Descartes – Metodska skepsa. Smisao i značaj stava Cogito ergo sum. Mišljenje, protežnost, Bog.
12.	J. Locke – biografija i bibliografija
13.	J. Locke – Porijeklo, izvjesnost i opseg spoznaje. Napad na urođene ideje i principe.
14.	J. Locke - Proste i složne ideje. Ideja supstancije i empiristička filozofija
15.	J. Locke – Ideje i jezik. Istina.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Testovi i permanentno praćenje</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%	2.	Seminarski rad	15	15%	3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%	4.	Završni ispit	50	50%	5.				Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%																										
2.	Seminarski rad	15	15%																										
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%																										
4.	Završni ispit	50	50%																										
5.																													
Ukupno: 100 bodova			100%																										

	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja • Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (7 – 10 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura) • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja <p>Napomena:</p> <p>Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dž. Marenbon ur., <i>Istorija filozofije: Srednjovekovna filozofija</i> 2. Dž. H. R. Parkinson ur., <i>Istorija filozofije: Renesansa i racionalizam</i> 3. S. Braun ur., <i>Istorija filozofije: Britanski empirizam i prosvjetiteljstvo</i> 4. F. Koplston, <i>Istorija filozofije II: Srednjovekovna filozofija</i> 5. V. Filipović, <i>Filozofija renesanse</i> 6. B. Petronijević, <i>Istorija novije filozofije</i> 7. Augustin, <i>Ispovijesti</i> 8. T. Akvinski, <i>Dvije filozofske rasprave o istini</i> 9. F. Bacon, <i>Novi organon</i> 10. R. Descartes, <i>Rasprava o metodi; Meditacije o prvoj filozofiji</i> 11. J. Locke, <i>Ogled o ljudskom razumu</i> <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filozofijski riječnik u redakciji Vladimira Filipovića
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija filozofije I/1				
Šifra/kod	FIL FIL 102	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	7
Ciklus studija	I	Semestar	I	Ak. godina	2019/20.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.maric@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Džana Rahimić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 67 E-mail: dzana.rahimic.buzo@ff.unsa.ba Telefon: 253 117	Termin konsultacija	ponedjeljak, 11-14 utorak, 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar _____; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Predavanja će krenuti razmatranjem okolnosti nastanka filozofije i znanosti u antičkoj Grčkoj nastaviće pratiti razvoj pojedinih filozofija i „filozofskih škola“ pri čemu će se posebna pažnja posvetiti postavljanju ključnih filozofskih pitanja i odgovora koji će biti prisutni i uticajni i u kasnijem mišljenju. Stoga je neophodno obratiti više pažnje na temeljne filozofske postavke predsokratovskog perioda počevši od miletskih filozofa preko piragorejaca, elejaca, atomista i pojedinih značajnih filozofa, poput Heraklita, Empedokla i Anaksagore, do kraja „kozmoškog perioda“, odnosno do pojave prvih sofista. Na predavanjima će se objasniti zašto sofisti, prije svega Protagora i Gorgija, odustaju od kozmoških istraživanja i zašto su se posvetili čovjeku i njegovom životu u zajednici. U centru Sokratovog interesovanja, koji je također smatrao kozmologiju nepotrebnom, biće etički problemi, međutim, isto tako će se pokušati objasniti zašto nam je problem doći do historijskog Sokrata i po čemu je njegov metod originalan i komplementaran njegovoj etici.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na predavanjima i vježbama, kao i sekundarnu literaturu koja se njima bavi.</p>				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa nastankom i općenitim razvojem filozofije u antici. Studenti trebaju steći uvid u osnovne linije mišljenja koje se protežu od predsokratovske kozmologije do sofističkog i Sokratovog obrata ka čovjeku.
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme u periodu od predsokratovske kozmologije do sofističkog i Sokratovog obrata ka čovjeku ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke ovog povijesnog perioda (od predsokratovaca do sofista i Sokrata) ➤ omogućit će im razumjevanje filozofskog utjecaja ovog povijesnog perioda na kasniju filozofiju ➤ moći će kritički promišljati vezu ovog povijesnog perioda (od predsokratovaca do Sokrata) na današnju filozofiju

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Nastanak filozofije u antičkoj Grčkoj Povijesni, kulturni, religijski i geografski kontekst nastanka filozofije i znanosti u antičkoj Grčkoj.
2.	Filozofi iz Mileta – Tales, Anaksimandar, Anaksimenes: pitanje o arhe.
3.	Pitagoras i pitagorasovci – broj kao počelo svega. Utjecaj pitagorasovskog stanovišta na kasnije filozofije i na novovjekovnu filozofiju i suvremenu znanost.
4.	Elejska škola – Ksenofan (pitanje o njegovoj pripadnosti elejskoj školi), Parmenid, Zenon, Melis. Jedno ili bitak, jedinstvo i mnoštvo, problem kretanja.
5.	Heraklit – Logos i jedinstvo suprotnosti. Vatra kao metafora ili kozmološki princip. Poređenje sa elejskom filozofijom.
6.	Empedoklo – četiri korijena svega (vatra, voda, zemlja, zrak) i dva principa (ljubav i mržnja).
7.	Anaksagora – Homeomerije i nous (um). Um kao princip u filozofiji.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata

9.	Atomisti – Demokrit i Leukip – atomi i prazno. Bitak i ništa u filozofiji atomista. Razlike i sličnosti homeomerija i atoma.
10.	Sofisti – Protagora i Gorgija. Značenje Protagorinog stava da je čovjek mjera svih stvari. Filozofski razlozi za odustajanje od kozmologije. Promjenjeno značenje istine i značaj retorike. Gorgijin napad na elejsku filozofiju i besmislenost kozmologije.
11.	Ostali sofisti – Hipija, Prodik, Antifon i drugi. Etički i politički stavovi, egalitarizam, vjerovatni napad na ropstvo, mogući kozmopolitizam, elitizam, eristika.
12.	Sokrat - biografija: živjeti bez ostatka ono što se misli ili jedinstvo filozofije i života.
13.	Problem Sokrata: četiri osnovna izvora o Sokratovom životu i učenju i njihova nekompatibilnost. Pregled najvažnijih teorija o tome ko je doista bio Sokrat. Najuticajnije suvremeno stajalište Gregory Vlastosa.
14.	Sokratov metod: elenhos Shema elenhosa, definiranje i indukcija. Sokratova ironija i majeutika.
15.	Sokratova etika: vrlina je znanje je sreća. Sokratov paradoks: niko ne čini zlo namjerno. Odnos vrline i sreće.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.
---	--

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra
(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Testovi i permanentno praćenje	20	20%
2.	Seminarski rad	15	15%
3.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	15	15%
4.	Završni ispit	50	50%
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Testovi i permanentno praćenje: pismena i usmena provjera znanja
- Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (7 – 10 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura)
- Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature
- Završni ispit: pismena i usmena provjera znanja

Napomena:

Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
 b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
 c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
 d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
 e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
 f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna

1. K. K. V. Tejlor ur., *Istorija filozofije I: od početka do Platona*
2. W. Windelband, *Povijest filozofije I*
3. F. Koplston, *Istorija filozofije I*
4. M. N. Đurić, *Istorija helenske etike*
5. H. Diels, *Predsokratovci I, II*
6. Diogen Laertije, *Životi i mišljenja istaknutih filozofa*
7. D. Marić, *Kinici i metafizika i Sokrates i kinici*
8. Platon, *Odbrana Sokratova, Kriton, Fedon*

	<i>Dodatna</i> 1. <i>Filozofijski riječnik u redakciji Vladimira Filipovića</i>
Napomene	

Vladimir Janković

~~S~~

Stoković

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Filozofija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Sokratesova filozofija: suvremene interpretacije				
Šifra/kod	FIL FIL 404	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2019/20.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski, srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Damir Marić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 63 E-mail: damir.marić@ff.unsa.ba Telefon: 253 123	Termin konsultacija	ponedjeljak, 9-10 srijeda, 9-11 petak, 9-11	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar _____; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Predavanja će krenuti generalnim razmatranjem interpretacija Sokratove filozofije u 20. stoljeću, a više će se pažnje posvetiti oživljavanju interesa za ovu filozofiju u posljednjih nekoliko decenija. Najveći dio vremena biće posvećen danas najutjecajnijoj interpretaciji Gregory Vlastosa, kao i odgovorima na ovu interpretaciju koje su dali naznačeni stručnjaci iz ove oblasti.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na seminarima, kao i navedenu literaturu koja se njima bavi.</p>				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa interpretacijama Sokratove filozofije nastalim u nekoliko posljednjih decenija.				
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ razumjeti filozofske probleme Sokratove filozofije proizašle iz istraživanja u nekoliko posljednjih decenija, ali i generalno u 20. i 21. 				

	<p>stoljeću</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ moći će kritički promišljati filozofske postavke Sokratove filozofije proizašle iz novijih interpretacija ➤ razumjeće filozofski utjecaj novijih interpretacija Sokratove filozofije ➤ moći će kritički promišljati eventualnu vezu novih interpretacija Sokratove filozofije na suvremeno mišljenje
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Burnet – Taylorova teorija
2.	Kritika Burnet – Taylorove teorije i ostale značajne pozicije u 20 stoljeću.
3.	Problem Sokrata: Različiti izvora o Sokratovoj filozofiji i životu.
4.	Problem Sokrata: Stajalište Gregory Vlastosa
5.	Problem Sokrata: Stajalište Gregory Vlastosa
6.	Problem Sokrata: Kritika Vlastosove pozicije i ostale značajne interpretacije.
7.	Sokratov metod: Pregled stajališta u 20. stoljeću
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Sokratov metod: Stajalište Gregory Vlastosa
10.	Sokratov metod: Kritika Vlastosove pozicije i ostale značajne interpretacije
11.	Sokratova etika: Pregled stajališta u 20. stoljeću
12.	Sokratova etika: Stajalište Gregory Vlastosa
13.	Sokratova etika: Stajalište Gregory Vlastosa
14.	Sokratova etika: Kritika Vlastosove pozicije i ostale značajne interpretacije

15.	Najnovije interpretacije Sokratove filozofije
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<p>Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnih predavanja i vježbi. Oblici: predavanja, vježbe, seminari, samostalni zadaci, istraživanje.</p>																				
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="448 994 1389 1361"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Dolasci na nastavu i aktivno učešće</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seminarski rad: student je dužan u toku semestra uraditi kraći pismeni rad (7 – 10 stranica), usmena provjera znanja (obavezna, dodatna i preporučena literatura) • Dolasci na nastavu i aktivno učešće: postavljanje pitanja, diskusije i kritički osvrti na predavanja i vježbe, te korištenje pripremljene literature • Završni ispit: pismena provjera znanja <p>Napomena:</p> <p>Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik element praćenja.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Seminarski rad	30	30%	2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%	3.	Završni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Seminarski rad	30	30%																		
2.	Dolasci na nastavu i aktivno učešće	20	20%																		
3.	Završni ispit	50	50%																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p>																				

	<p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. G. Vlastos, <i>Socrates: Ironist and Moral Philosopher</i>; G. Vlastos: <i>Socratic Studie</i>; ili D. Marić, <i>Kinici i metafizika i Sokrates i kinici</i> (dijelovi o Sokratu)
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W. C. K. Guthrie, <i>Povijest grčke filozofije</i>, tom 3. (dio o Sokratesu) 2. Platonovi rani dijalozi 3. Ksenofon, <i>Uspomene o Sokratu</i> 4. Aristofanes, <i>Oblakinje</i>
Napomene	

Marić Danijel

Hudersky

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I [UVOD U LOGIKU]				
Šifra/kod	FIL FIS 103	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2019/20
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na jednopredmetnom ili dvopredmetnom studiju filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / 1 E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Srijeda: 11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / 1 E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3 sata; seminar: 0 sati;		vježbe: 3 sata		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>U prvom dijelu kolegija sadržaj se izlaže u dva sklopa. Kroz sklop I : Logika pojmova, studenti se uvode u centralne logičke topike na području ontološke logike. Izlažu se principi Platonove dijalektike (dihairesis, tehne dialektike), Aristotelove analitike (syllogistike), elementarne logike (pojam, sud, zaključak, definicija, dokaz). Ovaj se dijalektički i silogistički koncept logike izlaže u interaktivnom odnosu tri teorijske osnove: (1) Teorija ontološkog postava / uvjerenja (1.da jest nešto, 2.da jest nešto slučajno, 3.da jest nešto nužno / po sebi,4.da jest nešto zato što je prihvaćeno / dokazano da jest nešto drugo, 5.da jest nešto moguće), (2) Teorija definicije (Šta jest nešto?): kako nastaje, od čega se sastoji, čemu služi, koje uvjete mora zadovoljiti definicija. (3) Teorija dokaza (Zašto jest nešto takvo-ili takvo?): slabi (dijakritički, dijalektički, Platonov) dokaz i jaki (sillogistički, apodiktički, Aristotelov) dokaz. Kroz Sklop II: Logika termina, pokazuje se srednjevjekovna matrica koju formira logika u relaciji s onto-teološkim pitanjima egzistencije i atributa. Uloga termina prema njihovoj funkciji u hipostatički orjentiranim kontekstima: daje se kroz karakteristične</p>				

	<p>teorije (1) teoriju o univerzalijama, i (2) teoriju o svostvima termina-proprietates terminorum (supositio, apelatio, significatio).U drugom dijelu kolegija sadržaj kolegija se izlaže u tri dodatna sklopa: Kroz sklop III: Osnovi logike iskaza, studenti se upoznaju s novom logikom koja se zasniva na simboličkom izražavanju multiplicirane logičke općenitosti (varijable), sa simboličkom reprezentacijom iskaza prirodnog jezika, sa mogućnostima računanja iskazima i iskaznim funkcijama. Kroz Sklop IV: Osnovi logike predikata, studenti se upoznaju s funkcijom predikativnog dijela iskaza, s predikatskim shematima, s računanjem predikatima i njihovim ulogama na različitim mjestima relacije (jednomjesni, dvomjesni, tromjesni predikati). Kroz Sklop V: Metodologija i društvena ontologija studentima se izlaže primjena logičkih metoda na području društvene ontologije. Studenti se informiraju o temeljnim principima i pojmovima metodologije društvenih istraživanja. Razlikuju se koncepti metodologije, metoda i epistemologije, vrste naučnog posmatranje, interaktivne metode razgovora, ankete, intervjuja, metode mjerenja i klasifikacije te metoda eksperimenta u istraživanjima društvenih fenomena, stanja stvari i procesa.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Osnovni cilj kolegija Logika sa metodologijom socioloških istraživanja -I [Uvod u logiku] jeste da studente upozna s fundamentalnim logičkim konceptima i s njihovom aplikacijom u različitim kontekstima modeliranim u prirodnim / životnim i artifičijelnim / znanstvenim jezicima. U kontekstu djelovanja kognitivnih, društvenih, psiholoških i lingvističkih varijabli koje uvjetuju mišljenje, logika se granulira u logičke zakone i logička pravila formiranja i transformiranja logički korektnih iskaza / shemata zbog čega se oni karakteriziraju kao istiniti (u suprotnom, kao lažni), a teorije ili dokazi od njih napravljeni kao konzistentni, koherentni ili korespondentni. Studentima se pomaže da analiziraju i ekspliciraju mnogostruke relacije koje postoje između uvjerenja, misli, iskaza, tvrdnji, djelovanja, rješavanja problema, donošenja odluka koji se zasnivaju na kvantitativno i kvalitativno različitim premisama koje se odnose na činjenice, stanja stvari, procese stvarne ili zamišljenje, relane ili moguće. Istovremeno kroz kolegij Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I, [Uvod u logiku] studentima se izlaže primjena logičkih metoda na području društvene ontologije. Studenti se informiraju o temeljnim principima i pojmovima metodologije društvenih istraživanja.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<p>Uvod u kolegij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student razumije mjesto i ulogu logike u sistemu znanosti 2. Student razlikuje humanističke, društvene i prirodne znanosti prema metodi, predmetu, području <p>Prvi dio kolegija: Sklop / Domena I: Logika pojmova</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Razumijevanje glavnih karakteristika dijalektičke logike ili logike slabog dokaza (uloga Platona) i metode dia-legein (diairesis) razdjelbe pojmova kroz primjere

4. Poznavanje glavnih topika formalne (aristotelijanske) logike, odnosno formalne metode syllogistike (uloga Aristotela i Porfirija)
5. Razumijevanje konstrukcije i upotrebe osnovnih logičkih formi: pojam, sud, zaključak, definicija, dokaz (kroz primjere)
6. Razumijevanje i upotreba pojma definicije, njene strukture i njene primjene u znanstvenom dokazu
7. Razumijevanje svrhe konstrukcije definicije i dokaza u argumentaciji
8. Primjena logičkih operacija sa sudovima
9. Znanje o vrstama silogističkog zaključivanja (uloga i konstrukcija premisa i konkluzija u deduktivnom postupku mišljenja)

Prvi dio kolegija: Sklop / Domena II: Logika Termina

10. Poznavanje srednjevjekovne doktrine mišljenja, upotrebe logike i jezika (Proprietates Terminorum)
11. Razumijevanje forme *suppositio*
12. Razumijevanje forme *appellatio*
13. Razumijevanje forme *significatio*

Drugi dio kolegija: Sklop / Domena III: Logika iskaza

14. Razumijevanje i upotreba logike kao calculusa iskaza (primjeri: logički račun, matrice istinosnih vrijednosti)

Drugi dio kolegija: Sklop / Domena IV: Logika predikat

15. Razumijevanje i primjena logike kao calculusa predikata (primjeri: logički račun)

Drugi dio kolegija: Sklop / Domena V: Metodologija

16. Poznavanje primjene logike na području znanstvenog istraživanja i posebno na području socioloških istraživanja
17. Razumijevanje razlike između metodologije i metoda
18. Usvajanje osnovnih principa metodologije znanstvenog istraživanja
19. Razumijevanje osnovnih metoda socioloških istraživanja

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica (Predavanja)
1.	Sklop I: Logika pojmova. Tema 1. Prolegomena. Logika u sistemu prirodnih i društvenih znanosti
2.	Tema 2. Temeljne logičke forme i kompleksne logičke strukture
3.	Tema 3. Osnovi silogistike: definicija i dokaz

4.	Tema 4. Teorija kategoričkog silogizma
5.	Tema 5. Teorija definicije. Tipovi logičkog koncepta identiteta u iskazu
6.	Tema 6. Terija primjene tipova predikacije (sinonimna, homonimna, paronimna)
7.	Sklop II: Logika termina Tema 7. Srednjevjekovna granulacija silogističkih figura
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Mentalni jezik i svojstva termina. Proprietates Terminorum
10.	Sklop III: Osnovi logike iskaza (Calculus iskaza) Tema 9. Ideja logike kao jezika znanosti (pojmovno pismo)
11.	Sklop IV: Osnovi logike predikata (Calculus predikata) Tema 10. Račun predikata i predikatskih shemata
12.	Sklop V: Metodologija deduktivnih znanosti. Tema 11. Model i interpretacija deduktivne teorije
13.	Tema 12. Metoda naučnog posmatranja
14.	Tema 13. Naučno mjerenje i mjerila
15.	TEST #2
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Dijalektičke metode zaključivanja Pročitati: Platon: <i>Parmenid ili o idejama</i> .
2.	Tema 2. Ontološke pretpostavke silogistike Pročitati: Aristotel: <i>Kategorije</i> . U: Organon
3.	Tema 3. Logička struktura silogizma.

	Pročitati: Aristotel: <i>Prva analitika</i> . U: Organon
4.	Tema 4. Vrste silogizma. Pročitati: Aristotel: <i>Prva analitika</i> . U: Organon
5.	Tema 5. Kvantifikacija i vrste predikacije Pročitati: Aristotel: <i>Druga analitika</i> U: Organon
6.	Tema 6. Gramatička, logička i retorička svojstva silogizma Pročitati: Aristotel: <i>Topika</i> . U: Organon
7.	Tema 7. Srednjovjekovna logika.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Supozicija. Apelacija. Signifikacija.
10.	Tema 9. Logika iskaza Pročitati: Tarski, Alfred. <i>Uvod u matematičku logiku</i> .
11.	Tema 10. Logika predikata Pročitati: Tarski, Alfred. <i>Uvod u matematičku logiku</i> .
12.	Tema 11. Analiza osnovnih pojmova matematske logike Pročitati: Tarski, Alfred. <i>Uvod u matematičku logiku</i> .
13.	Tema 12. Logika i metodologija. Pročitati: Milić, Vojin. <i>Sociološki metod</i> .
14.	Tema 13. Metodologija i metode znanstvenog istraživanja. Pročitati: Milić, Vojin. <i>Sociološki metod</i> .
15.	Tema 14. Epistemologija. Pročitati: Milić, Vojin. <i>Sociološki metod</i> .
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja po tematskim sklopovima Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova Vježbe (analiza izabranih topika, konstrukcija primjera upotrebe logičkih struktura u diskursu, heuristički modeli)
---	---

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prisutnost	10	10%
2.	Aktivnost	10	10%
3.	Test 1	15	15%
4.	Test 2	15	15%
5.	Pismeni ispit	50	50%
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Redovnim prisustvom nastavi i vježbama
- Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima
- Pokazanim znanjem na testu 1
- Pokazanim znanjem na testu 2
- Pokazanim znanjem na ispitu

Napomena:

Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosječna ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

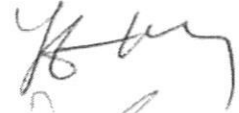

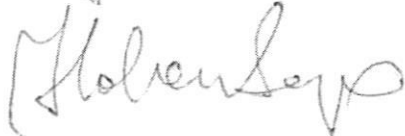
- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura

Obavezna:

1. Platon. Parmenid. Beograd, Bigz, 1973.
2. Aristotel. Organon. Beograd, Kultura, 1970.
3. Ernst Tugendhat. Uvod u jezičko-analitičku filozofiju. Predavanja 1-7. Sarajevo
4. Nijaz Ibrulj: Filozofija logike. Sarajevo: Sarajevo Publishing, 1999.

	<p>5. Porphyrii Isagoge et in Aristotelis Categorisa Commentarium. (prijevod: Nijaz Ibrulj)</p> <p>6. Tarski, Alfred. Uvod u matematičku logiku. Beograd, 1973.</p> <p>7. Milić, Vojin. Sociološki metod. Beograd, Nolit, 1978.</p> <p><i>Dodatna:</i></p> <p>1. Nijaz Ibrulj. Tipovi karakterizacije logičkog. Dijalog. Sarajevo.1997.</p> <p>2. Nijaz Ibrulj. Racionalna konstrukcija svijeta iz ontologije znaka. Sarajevo. Dijalog.</p> <p>3. William and Marta Kneale. Development of Logic. London, 1962.</p> <p>4. Bochenski, J. M. Formale Logik. K. Alber, Freiburg, Munchen, 1978.</p> <p>5. Quine, Willard Van Orman. Methods of Logic. Routledge, London, 1962</p> <p>Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library). https://academiaanalitica.wordpress.com/library/</p> <p>ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij). http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7</p>
Napomene	Prednost kod dobijanja mentorstva za dodiplomski rad imaju studenti koji tokom studija pokažu značajan interes za logiku i analitičko mišljenje

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u kognitivnu znanost				
Šifra/kod	FIL FIS 502	Status (obavezni ili izborni)	Izborni (IP)	ECTS	6
Ciklus studija	Drugi (II)	Semestar	Treći (III)	Ak. godina	2019/20
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položeni ispiti iz predmeta Teorija spoznaje [Klasične teorije spoznaje], Teorija spoznaje [Epistemologija].				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / 1 E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Srijeda: 11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / 1 E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 1 sat; seminar: 0 sati; vježbe: 1 sat				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Sadržaj predmeta se izlaže u šest sklopova. Kroz sklop I: (Interdisciplinarni karakter kognitivne znanosti), daje se početna karakterizacija područja i metoda koje spadaju u kognitivnu znanost (Konzorcij znanosti. Konzorcij metoda. Konzorcij teorija. Konzorcij hipoteza.). Pokazuje se da filozofija uma i kognitivna psihologija daju osnovnu teorijsku i programsku osnovu oko koje se okupljaju logika, filozofija jezika, računarska znanost, neurobiologija, lingvistika, psiholingvistika i sociolingvistika, kognitivna estetika, neurofiziologija, neurobiologija, informatika. Kroz sklop II (Kognitivna estetika) daje se analiza audio-vizualnoga signala. Kognitivna psihologija: izvor i porijeklo mentalnih reprezentacij. Logika i logično programiranje. Računarska znanost kao metafora razumijevanja mentalnih procesa. Neuropsihologija i niži kognitivni nivoi. Neurobiološke osnove mentalnih aktivnosti. Neurofilozofija: teorija o jedinstvu mozak-um procesa. Kroz sklop III (Arhitektura i funkcije duha.) izlaže se teorija o arhitekturi i funkcijama uma. Mogućnosti reprezentacije i operiranja sa simboličkim strukturama. Mentalni procesi. Anatomija kognitivnih</p>				

	<p>struktura. Vizualna percepcija. Memorija. Pažnja. Rješavanje problema. Kognitivna psihologija. Kroz sklop IV: (Računarski model uma - mentalni sadržaji i mentalni procesi). Računarska znanost. Logično programiranje. Semantika i sintaksa kod AI. Chinese Room Argument-Searlova kritika jake AI teorije. Arhitektura (hardware) i funkcije (software) artificijelnih inteligentnih sistema – računara. Računarski model uma. Serijski distribuirani procesi-klasična Neumanova teorija. Konekcionistička teorija –Paralelno distribuirani procesi (PDP). Kroz sklop V: (Neurobiološki model duha) Neuropsihologija. Neurobiološki model duha. Neurotransmiteri i receptori-celularna komunikacija. FMR, CT, PIT metode otkivanja kognitivnih sposobnosti. Kroz sklop VI: (Filozofija duha i filozofija jezika) istražuje se pitanje da li je zaista filozofija uma background filozofije jezika; da li se mentalne reprezentacije mogu preslikavati u jezičke reprezentacije. Psihogenetsko i ontogenetsko porijeklo jezičkih reakcija. Pitanja inteligencije kod životinja.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Osnovni cilj predmeta Uvod u kognitivnu znanost jeste upoznati student sa savremenim znanstvenim, filozofskim i psihološkim istraživanjima spoznaje koja se bavi arhitekturom i funkcijama ljudskog uma u kontekstu holizma mentalnog. Studiranjem različitih interdisciplinarnih topika o mentalnom studenti otkrivaju bit mentalnih procesa (mišljenje, vjerovanje, nadanje, željenje, strahovanje, očekivanje, predviđanje, naslućivanje) i intencionalnu strukturu ljudskih djelovanja (primarni razlozi:uvjerenja, želje). Na kolegiju će se pokazati šta znači svjesno djelovanje / činjenje i kako se verbalno interpretiraju svjesne intencije u semantičkom i strukturalnom području jezika. Bit će pokazano kako se odnose mentalne reakcije i mentalne reprezentacije, kao i jezičke reakcije i jezičke reprezentacije prema realnim stanjima i procesima na temelju logičkih i racionalnih struktura inteligencije. Nakon toga će se eksplicirati u širem području istraživanja šta su i kako se odnose inteligentni fizički sistemi koji upotrebljavaju simboličku reprezentaciju i operiraju po određenim algoritmima. Studente je potrebno upoznati s računarskim i neurobiološkim modelom prirodne inteligencije te sa funkcionalističkim interpretacijama komunikacije medju ljudima kao odnosa izmedju intencionalnih sistema</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<p>Sklop / Domena I: Interdisciplinarni karakter kognitivne znanosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavanje područja i metoda koje spadaju u kognitivnu znanost (Konzorcij znanosti.Konzorcij metoda.Konzorcij teorija.Konzorcij hipoteza.). 2. Razumijevanje primjene konzorcija metoda i konzorcija hipoteza u znanosti (važnost interdisciplinarnog pristupa) <p>Sklop / Domena II: Kognitivna arhitektura</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Poznavanje teorijskih i eskperimentalnih modela nižih kognitivnih

	<p>procesa</p> <p>4. Poznavanje teorija o arhitekturi i funkcijama uma.</p> <p>Sklop / Domena III: Arhitektura i funkcije duha uma</p> <p>5. Poznavanje modela viših kognitivnih procesa</p> <p>Sklop IV: Računarski model uma - mentalni sadržaji i mentalni procesi</p> <p>6. Poznavanje računarskog modela uma (uloga računarske znanosti i računarske tehnologije u simulaciji kognitivnih procesa)</p> <p>7. Razumijevanje osnova logičkog programiranja i artificijelne inteligencije</p> <p>8. Poznavanje teorija o funkcioniranju mentalnih procesa (serijski distribuirani procesi-klasična Neumanova teorija, konekcionistačka teorija –paralelno distribuirani procesi (PDP).</p> <p>Sklop V: Neurobiološki model uma</p> <p>9. Poznavanje neurobiološkog modela uma</p> <p>10. Razumijevanje odnosa mentalnih i jezičkih procesa</p> <p>11. Razumijevanje inteligencije kod životinja.</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Predavanja)
Datum	
1.	Sklop I: Interdisciplinarni karakter kognitivne znanosti Tema 1. Šta je kognitivna znanost?
2.	Tema 2. Kognitivna psihologija i inteligencija
3.	Tema 3. Karakterizacija prirodne inteligencije
4.	Tema 4. Klasični kognitivizam
5.	Sklop III: Arhitektura i funkcije duha Tema 5. Teorija jedinstva mozga i uma
6.	Tema 6. Naturalistička epistemologija i kognitivna znanost
7.	Sklop IV: Kognitivna neuropsihologija Tema 7. Funkcija cerebralnih zona mozga u sistemu kognitivnih funkcija

8.	Polusestrialna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 9. Kognitivna lingvistika
10.	Sklop V: Računarski model uma Tema 10. Artificijelna inteligencija (AI)
11.	Tema 11. Ideja inteligentne mašine: Turingov test
12.	Tema 12. Holistički kognitivizam. Konekcijizam
13.	Tema 13. Neurobiološki model uma. Neuronske mreže. Određenje inteligencije kao sposobnosti zasnovane na znanju
14.	Tema 14. Koncept vještačke neuronske mreže (VNM).
15.	TEST #2
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Kritika biheviorizma. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
2.	Tema 2. Naturalistička osnova istraživanja Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
3.	Tema 3. Identitet uma i mozga. Redukcionističke strategije. Pročitati: Searle: The Rediscovery of the Mind.
4.	Tema 4. Gestalt principi percepcije. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
5.	Tema 5. Jezička reprezentacija. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
6.	Tema 6. Metode i tehnike ispitivanja mozga.

	Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
7.	Tema 7. Funkcionalna neuroanatomija. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Šta je vještačka inteligencija? Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
10.	Tema 9. Ispitivanje inteligencije strojeva. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
11.	Tema 10. Značaj Turingovog testa. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
12.	Tema 11. Vještački modeli uma. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
13.	Tema 12. Šta je holistički kognitivizam? Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
14.	Tema 13. Vrste vještačkih neuronskih mreža. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
15.	Tema 14. Razumijevanje koncepta obučavanja i treniranja mreže. Pročitati: Ibrulj (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za studente postdiplomskog studija.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja po tematskim sklopovima • Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova • Vježbe (analiza izabranih topika, konstrukcija primjera upotrebe logičkih struktura u diskursu, heuristički modeli) 								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)						
1.	Prisutnost	10	10%						

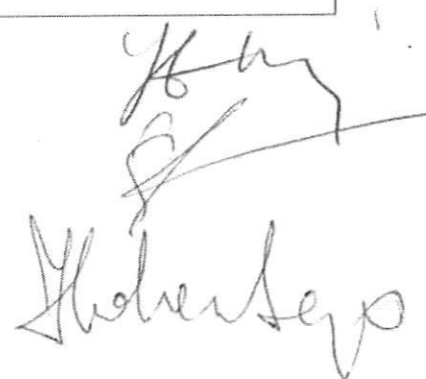
bodovanje)	2.	Aktivnost	10	10%
	3.	Test 1	15	15%
	4.	Test 2	15	15%
	5.	Pismeni ispit	50	50%
	Ukupno: 100 bodova			100%
<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosjeck ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>				
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>			
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šoljan, Nikola i Kovačević, Melita (ed.) (1991): Kognitivna znanost: novi razvoji u psihologiji i edukaciji. Zagreb: Školske novine. 2. Ibrulj, Nijaz: Kognitivni aspekti obrazovanja u humanističkim znanostima. U: N.Ibrulj (2005): Stoljeće rearanžiranja. Filozofsko društvo Theoria. Sarajevo. 3. Ibrulj, Nijaz (2008): Uvod u kognitivnu znanost. Skripta za student postdiplomskog studija. 			
	<p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anderson, John R. (1995): Cognitive Psychology and its Implications. Fourth Edition. New York: W.H.Freeman and Company. 2. Churchland, Patricia Smith (1998): Neurophilosophy. Toward a Unified Science of Mind-Brain. MIT Press 3. Cytowic, Richard E. (1996): The Neurological Side of Neuropsychology. 			

- Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press.
4. Churchland, Paul M. (1995): The Engine of Reason, the Seat of the Soul. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press.
 5. Pylyshyn, W. Zenon (1989): Computation and Cognition. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press.
 6. Searle, John R. (2001): Rationality in Action. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press.
 7. Searle, John R. (1992): The Rediscovery of the Mind. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press.
 8. 8. Fodor, Jerry A. (1994): A Theory of Content and Other Essays. Cambridge, Massachusetts, London, England: MIT Press

Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library).
<https://academiaanalitica.wordpress.com/library/>

ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij).
<http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7>

Napomene

Handwritten signature in black ink, appearing to read 'Z. Herceg'.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u filozofiju				
Šifra/kod	FIL FIS 101	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi (I)	Semestar	Prvi (I)	Ak. godina	2019/20
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Status studenta na jednopredmetnom ili dvopredmetnom studiju filozofije				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / I E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak: 11-13 Srijeda: 11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime	Dr. Kenan Šljivo, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I E-mail: kenan.sljivo@ff.unsa.ba Telefon: 033 253128	Termin konsultacija	Ponedjeljak: 9-11 Utorak: 9-11 Petak: 10-12	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 sat; seminar: 0 sati; vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	<p>Sadržaj predmeta <i>Uvod u filozofiju</i> izlaže se kroz dva sklopa. U prvom sklopu se student upućuju u početni pojam filozofije, pojam logosa, i pojam kriterija istinitosti u teogonijskim, kosmogonijskim i mitologijskim predstavama onoga što je totalitet bića (Sve / Jedno). Ovaj se koncept racionaliteta komparira sa metodski utemeljenim pristupom u dijalektičkom, analitičkom i silogističkom (logičkom) pristupu pitanjima koja se orijentiraju na antropološku ravan. Izdvaja se pristup kojeg ima tzv. prva filozofija ili metafizika koja napušta predsokratsku fiziologiku i usmjerava se na pitanja načina mišljenja, iskazivanja i klasifikacije pluralnog suspcijalitetu fizičkog svijeta u kategorijalnom aparatu mišljenja.</p> <p>U drugom sklopu studenti se upoznaju sa filozofijskim disciplinama (ontologija, gnoseologija, etika, estetika, logika, aksiologija). Analizira se posebnost tematike i pristupa problemu unutar svake pojedinačne discipline. Studenti se dalje upoznaju sa epohama u povijesti filozofije, kao i sa ključnim filozofijskim pravcima i školama. Analiziraju se determinirajući kriteriji koji su uticali na ove podjele i klasifikacije. U komparativnom pristupu ukazuje se na filozofska pitanja i odgovore koji su nastali u istočno-azijskom svijetu, u arapskom svijetu,</p>				

	<p>u Indiji i Kini, te na pitanja i odgovore koji su nastali u filozofskoj tradiciji zapadno-evropskog svijeta. Filozofija se ovdje posmatra kao dostignuta ravan racionalnog i metodskog rješavanja problema i donošenja odluka u svjetskim razmjerima kao opštečovječansko dobro, a ne kao tzv. helnsko čudo nastalo kod jednog evropskog naroda u jednom periodu razvoja čovječanstva uopšte. Studenti se dalje uvode u filozofsku refleksiju o prirodi, o čovjeku, o religiji, o znanosti, o umjetnosti itd. Dalje se kroz predavanja i vježbe ukazuje na odnos između filozofije i drugih znanosti i znanstvenih disciplina. Objašnjava se posebnost disciplina kao što su filozofija jezika, filozofija uma, filozofija prirode, filozofija znanosti, filozofija biologije, filozofije matematike, filozofija filma, itd. Na kraju semestra analizira se i diskutira status i dometi filozofije u modernom društvu. Otvara se pitanje o budućnosti filozofije.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Cilj predmeta <i>Uvod u filozofiju</i> je da se studenti upoznaju sa <u>glavnim</u> problemskim sklopovima, glavnim filozofskim disciplinama, glavnim filozofskim pravcima, epohama i razmedima filozofskih teorija, kroz filozofsku terminologiju bez ekstenzivnog historijskog pristupa izlaganja povijesti filozofije. Studenti se upoznaju sa (1) mjestom i ulogom filozofije u korpusu ljudskog znanja (genealogije, mitologije, teologije, znanosti) i (2) njenim odnosom prema znanostima, kako prirodnim tako društvenim i tehničkim. Pojam filozofije ovdje se određuje iz odnosa koji mišljenje kao mišljenje ima (3) prema svojoj historiji, (4) prema temeljnim filozofskim disciplinama kao kritička misao utemeljena na argumentaciji. Istovremeno se filozofija posmatra u (5) njenom teorijskom, praktičkom i poetičkom značenju. Predavanja otvaraju specifičan (6) pristup fundamentalnim filozofskim problemima i konceptima koji studente uvodi u stručni jezik filozofije, naročito u značenjsku jedinstvenost (7) filozofijske terminologije koja je od važnosti za pojam i biće filozofije. Tumačenjem porijekla i primjene ključnih filozofijskih pojmova, pitanja i datih odgovora, filozofija se pokazuje kao (8) univerzalni odnos ili svjetski dostignuti kapacitet racionalnog pristupa u životu starih istočnih civilizacija i (9) modernih zapadnih društava koji prosvjetiteljski spaja humane prakse i ideje nastale umnim sagledavanjem čovječanstva uopšte. Filozofski pristup se komparira sa (10) arhaičnim racionalitetom: teogonijskim, kosmogonijskim, mitologijskim, fiziologijskim (predsokratičkim), i pokazuje njegovo (11) pojavljivanje u dijalektičkom, logičkom, metafizičkom, silogističkom obliku koje je metodološki uređeno i osvješćeno u filozofskim teorijama i sistemima. Predavanja pokazuju da (12) filozofska tradicija nije historijski nastala gomila knjiga i sistema, nego živi razvoj kritičkog mišljenja koje pokreće, konstruira i dekonstruira svaki predmet, svaki podatak, svaku informaciju koja se opire (13) refleksivnoj prirodi ljudskog znanja i ljudske svijesti koja se razvija na različite načine kroz znanost i umjetnost, kroz teorijski, praktički i poetički odnos kojeg stvaraju čovjek, svijet i jezik.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sposobnost razlikovanja filozofske spoznaje, uvjerenja, vjerovanja i znanstvenog dokaza prema ciljevima i metodama 2. Poznavanje povijesti razvoja filozofije kroz uspostavljanje različitih

	<p>kriterija istinitosti u teogonijskim, kosmogonijskim i mitologijskim predstavama onoga što je totalitet bića (Sve / Jedno).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Sposobnost kompariranja tipova racionaliteta sa različitim metodski utemeljenim pristupima 4. Razumijevanje okreta filozofskog interesa ka antropološkim pitanjima 5. Razumijevanje važnosti koncepta tzv.prve filozofije ili metafizike ili henologike kroz koju se uspostavlja konceptualna analogija bića i mišljenja 6. Poznavanje fundamentalnih filozofskih disciplina (<u>ontologija</u>, gnoseologija, etika, estetika, logika, aksiologija). 7. Poznavanje epoha u povijesti filozofije, kao ključnih filozofijskih pravaca i škola unutar disciplina. 8. Komparativno razumijevanje filozofskih pitanja i odgovora koji su nastali u istočno-azijskom svijetu, u arapskom svijetu, u Indiji i Kini, i pitanja i odgovora koji su nastali u filozofskoj tradiciji zapadno-evropskog svijeta. 9. Sposobnost razumijevanja apstraktnog promišljanja ili filozofske refleksije o prirodi, o čovjeku, o religiji, o znanosti, o umjetnosti itd. 10. Poznavanje posebnosti disciplina kao što su filozofija jezika, filozofija uma, filozofija prirode, filozofija znanosti, filozofija biologije, filozofije matematike, filozofija filma, itd. 11. Kritičko ocjenjivanje statusa filozofije u modernom društvu i svakodnevnom životu 12. Refleksija o budućnosti filozofije i znanosti
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica (Predavanja i vježbe)
1.	Tema 1. Predavanje i vježbe: Filozofija: znanost, disciplina, polje, predmet?
2.	Tema 2. Predavanje i vježbe: Etimologija termina filozofija. Antičko poimanje i podjela filozofije. Osnovni filozofski pojmovi.
3.	Tema 3. Predavanje i vježbe: Teogonija, mitogonija i kosmogonija naspram filozofskog racionaliteta.
4.	Tema 4. Predavanje i vježbe: Distinkcija: discipline, pravci, škole i razdoblja u filozofiji.
5.	Tema 5. Predavanje i vježbe: Filozofske discipline i njihove topike.
6.	Tema 6. Predavanje i vježbe: Komparativni pristup u filozofiji/filozofijama. Istok i Zapad.
7.	Tema 7. Predavanje i vježbe: Racionalnost i argumentacija.

8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Predavanje i vježbe: Znanje i izvjesnost.
10.	Tema 9. Predavanje i vježbe: Jezik filozofije i filozofija jezika.
11.	Tema 10. Predavanje i vježbe: Pitanje i problem definicije u filozofiji. Historijsko razumijevanje pojmova.
12.	Tema 11. Predavanje i vježbe: Važnost historijskog razumijevanja pojmova i filozofska terminologija.
13.	Tema 12. Predavanje i vježbe: Svjetonazor. Kultura. Kritika. Ideologija.
14.	Tema 13. Predavanje i vježbe: Filozofija: kriza i kritika. Naracija i metanaracija.
15.	Tema 14. Predavanje i vježbe: Racionalnost i kontingencija. Normativnost kontingencije.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja po tematskim sklopovima • Pitanja i odgovori (A&Q) između sklopova
---	--

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="459 353 1412 728"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosječna ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	50	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																												
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Theodor V. Adorno (1984): Filozofska terminologija. Uvod u filozofiju. 2. Blekburn, Sajmon (1999). Oksfordski filozofski rečnik. Novi Sad, Svetovi. 3. Robert C. Solomon & Kathleen M. Higgins (2006): The Big Questions. A Short Introduction to Philosophy. Wadsworth. 4. Erl, Vilijem Džejms (2005). Uvod u filozofiju. Beograd, Dereta. 5. Filipović, Vladimir (1965). Filozofski rječnik. Zagreb, Matica hrvatska. 6. Warburton, Nigel (1999). Filozofija. Osnove. Zagreb, Kruzak. 																												

Dodatna:

1. Rasim Muminović (1998): Uvod u filozofiju. Sarajevo-Publishing. Sarajevo
2. Zelić, Ivan (2006). Vodič kroz filozofiju. Split, Verbum
3. Blackburn, Simon (2002). Poziv na misao. Poticajni uvod u filozofiju. Zagreb, AGM.
4. Angeles, P.A., Ed. (1992). The Harper Collins Dictionary of Philosophy. New York, Harper Perennial.
5. Kim, J. and Ernest Sosa, Ed. (1999). Metaphysics: An Anthology. Blackwell Philosophy Anthologies. Oxford, Blackwell Publishers Ltd.
6. Runes, D., Ed. (1942). The Dictionary of Philosophy. New York, The Philosophical Library, Inc.
7. Leaman, Oliver (2004): An Introduction to Classical Islamic Philosophy. Cambridge. Filipović, Muhamed (2005): Filozofska istraživanja: filozofija, logika, jezik. Sarajevo-Publishing. Sarajevo.
8. Nagel, Thomas (2002). Što sve to znači? Vrlo kratak uvod u filozofiju. Zagreb, Kruzak.
9. Russell, Bertrand (2005). Mudrost Zapada. Split, Marjan tisak.
10. Russell, Bertrand (1951): The Problems of Philosophy. Oxford University Press.

Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library).

<https://academiaanalitica.wordpress.com/library/>

ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij).

<http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7>

Napomene

Handwritten signature and name 'Hobensays' in cursive script.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – II [FILOZOFSKA LOGIKA]				
Šifra/kod	FIL FIS 406	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	Drugi (II)	Semestar	Prvi (I)	Ak. godina	2019/20
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Logika sa metodologijom socioloških istraživanja - I [Uvod u logiku] FIL FIS 101 i iz predmeta Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I [Simbolička logika] FIL FIS 103				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr.Nijaz Ibrulj, redovni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 / 1 E-mail: nijaz.ibrulj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Utorak:11-13 Srijeda:11-13 Četvrtak: 11-13	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci				Termin konsultacija
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3 sata; seminar: 0 sati; vježbe: 3 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U prvom dijelu kolegija predmetni sadržaj se izlaže u nekoliko sklopova: Kroz sklop 1 (Ideja transcendentale logike) studenti se upoznaju s novom epistemološkom idejom koja mijenja tradicionalni pristup logičkim problemima (odbacuje formalnu logiku) zasnivajući ideju logike na ideji transcendentale filozofije. Pri tome se studentima eksplicira smisao transcendentalizma uopšte, u metafizičkom, logičkom, epistemološkom i lingvističkom smislu. Kroz sklop 2 (Spekulativna / dijalektička logika) studenti slijede Hegelovu kritiku transcendentale filozofije koja uvodi novi idiom definiranja ontoloških i epistemoloških pretpostavki logike uvodeći novu metodu: dijalektičko razumijevanje pojmova subjekta i predikata kroz totalitet ili jedinstvo ideje. U drugom dijelu kolegija, kroz sklop 3 (Fenomenološka analiza i čista logika) u razumijevanje suvremenih logičkih topika uvodi se novi koncept čiste logike zasnovane na čistom doživljaju i fenomenološkoj analizi značenjskih kategorija u kojima se taj doživljaj objektivizira. Kroz sklop 4 (Logika naučnog otkrića) studenti se upoznaju bliže s djelovanjem logičkih metoda unutar znanstvene teorije pri čemu se istraživanja Karla Poppera uzimaju kao relevantna za				

	<p>razumijevanje same strukture znanstvene argumentacije. Kroz sklop 5 (Metodologija socioloških istraživanja) studenti se upoznaju s primjenom logičkih metoda i tehnika na područje društvenih znanosti.</p>
<p>Cilj kolegija/ nastavnog predmeta</p>	<p>Cilj predmeta: Osnovni cilj kolegija Logika sa metodologijom socioloških istraživanja [Filozofska logika] jeste da studente upozna s glavnim konceptima filozofske logike i logičkim teorijama onih filozofskih sistema koji su nastali na različitim pristupima sadržaju i formi mišljenja, od epistemološko-transcendentalnog preko dijalektičko-spekulativnog do matematsko-simboličkog i lingvističko-transcendentalnog. Studenti se najprije upoznaju s idejom transcendentalne logike I.Kanta (Kritika čistog uma) i spekulativne logike G.W.F. Hegela (Znanost logike). Razlika između ontoloških i epistemoloških pretpostavki ova dva filozofska sistema pokazuje se kao razlika u metodi mišljenja. Na razlici nastaloj u ovoj tradiciji mišljenja nastavlja se istraživanje filozofske logike u diskursu psiholoških kategorija doživljaja, evidencije, čiste istine (Huserl) koja se zasniva u samom aktu spoznaje-u ideji kao takvoj koja utemeljuje svoje fenomenološke modele. U pravcu rasvjetljavanja novih mogućnosti razumijevanja logičkog instrumentarija uvodi se u kolegij ekspliciranje statusa logike i njenih koncepata u teorijama moderne znanosti.</p>
<p>Ishodi učenja</p>	<p>Prvi dio kolegija Sklop / Domena I: Epistemološki orijentiran koncept logike</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavanje novih epistemoloških ideja koje transformiraju formalnu logiku u transcendentalnu logiku 2. Razumijevanje smisla transcendentalizma uopšte, u metafizičkom, logičkom, epistemološkom i lingvističkom smislu. <p>Sklop / Domena II: Dijalektički koncept logike</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Poznavanje mogućnosti kritike transcendentalne filozofije iz metode dijalektičke filozofije i logike 4. Razumijevanje ideje apsolutnog znanja 5. Razumijevanje ideje razvijana ideje ili rada / kretanja pojma <p>Drugi dio kolegija: Sklop / Domena III: Fenomenološka logika</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Poznavanje koncepta fenomenološke logike <p>Sklop / Domena IV: Logika naučnog otkrića</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Poznavanje koncepta logike naučnog otkrića i naučnog istraživanja <p>Sklop / Domena V: Metodologija epistemološki orijentiranih logika</p>

8. Razumijevanje mogućnosti primjene epistemološki orijentisanih logika na metodologiju društvenih istraživanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica (Predavanja)
1.	Sklop I: Ideja transcendentne logike Tema 1. Kantov koncept mogućeg iskustva
2.	Tema 2. Trancendentalna logika i transcendentalna analitika
3.	Tema 3. Transcendentalna dijalektika
4.	Sklop II: Dijalektička – spekulativna logika Tema 4. Logika kao znanost o čistoj ideji.
5.	Tema 5. Odnos subjekta i predikata u dijalektičkoj logici
6.	Tema 6. Kretanje i rad pojma: odnos metode i sadržaja
7.	Tema 7. Negativna dijalektika i njena kritika
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Sistem apsolutnog znanja
10.	Sklop III: Fenomenološka analiza i čista logika Tema 9. Psiholojski fundirana logika
11.	Tema 10. Jedinstvo znanosti kao jedinstvo dovršene teorije.
12.	Sklop IV: Logika naučnog otkrića Tema 11. Shvatanje nauke kao kosmologije.
13.	Tema 12. Logika kao pragmatička teorija znanstvenog istraživanja
14.	Tema 13. Osnovi metodologije znanosti
15.	TEST #2
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	
Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica (Vježbe)
Datum	
1.	Tema 1. Ideja kritike teorijskog i praktičkog uma Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma : Trascendentalna estetika</i>
2.	Tema 2. Ideja transcendentale logike. Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma : Trascendentalna logika</i>
3.	Tema 3. Temeljni koncepti transcedentalne dijalektike Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma : Trascendentalna dijalektika</i>
4.	Tema 4. Temeljni koncepti transcendentale metodologije Pročitati : Kant, <i>Kritika čistog uma</i>
5.	Tema 5. Kretanje pojma-princip metode spekulativne logike Pročitati: Hegel, <i>Znanost logike. I-III</i>
6.	Tema 6. Ontologija i logika u ideji kretanja samosvijesti Pročitati: Hegel, <i>Znanost logike. I-III</i>
7.	Tema 7. Logika I fenomenologija duha Pročitati: Hegel, <i>Fenomenologija duha (odabrani dijelovi)</i>
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata TEST #1
9.	Tema 8. Psihologiziranje logike Pročitati: Huserl, <i>Logička istraživanja: Prologomena</i>
10.	Tema 9. Intuitivni uvid i evidencija Huserl, <i>Logička istraživanja I</i>
11.	Tema 10. Intencionalnost i evidencija Pročitati: Huserl, <i>Logička istraživanja I</i>
12.	Tema 11. Metoda i karakter znanosti Pročitati: Poper, <i>Logika naučnog otkrića</i>
13.	Tema 12. Verifikacija i falsifikacija kao metodski postupci provjerljivosti znanstvenih teorija Pročitati: Poper, <i>Logika naučnog otkrića</i>
14.	Tema 13. Pragmatizam i znanstvena teorija Pročitati: Djui, <i>Logika-Teorija istraživanja.</i>
15.	Tema 14. Logika kao naturalistička disciplina Pročitati: Djui, <i>Logika-Teorija istraživanja.</i>

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

<p>Način izvođenja nastave (oblici i metode)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja po tematskim sklopovima • Pitanja i odgovori (Q&A) između sklopova • Vježbe (analiza izabranih topika) • Sistematizacija topika 																												
<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="450 860 1407 1236"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisutnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Test 1</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Test 2</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Pismeni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu <p>Napomena:</p> <p>Studentima koji pokažu nadprosječne rezultate (prosjeck ocjena 9 do 10) i interes za dodatnim radom i učenjem bit će omogućeno da sudjeluju u radu Znanstveno-istraživačkog inkubatora (ZINK) na Odsjeku za filozofiju i da objavljuju svoje radove u indeksiranom časopisu SOPHOS – časopis za mlade istraživače.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	50	50%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisutnost	10	10%																										
2.	Aktivnost	10	10%																										
3.	Test 1	15	15%																										
4.	Test 2	15	15%																										
5.	Pismeni ispit	50	50%																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p>																												

	<p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I.Kant. Kritika čistog uma. Zagreb, 1984. 2. G.W.F.Hegel, Znanost logike. I-III. Zagreb 2003. 3. E.Husserl. Logička istraživanja. Zagreb, 2005. 4. Dewey, John. Logika. Beograd.Nolit. 1962. 5. Popper, K.: Logika naučnog otkrića. Beograd, Nolit, 1973. 6. Kuhn, Thomas. Struktura naučnih revolucija. Beograd, Nolit, 1974. 7. H.Rajhenbah. Radjanje naučne filozofije. Nolit. Beograd, 1964 8. N.Ibrulj, Filozofija logike. Sarajevo.Sarajevo-Publishing,1999 <p><i>Dodatna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hegel, Enciklopedija znanosti.Veselin Masleša, Sarajevo, 1989. 2. Hegel, Fenomenologija duha. BIGZ. Beograd, 1980. 3. H.Putnam, Pragmatism. Blackwell. Oxford, 1996. 4. W.Stegmüller, Probleme und Resultate der Wissenschaftstheorie und Analytische Philosophie. Bd.IV. Suhrkamp, 1964. 5. A.Ule. Znanost i realizam. HFD. Zagreb, 1996. 6. N.Ibrulj, Stoljeće rearanžiranja. Sarajevo. Filozofsko društvo Theoria, 2005. <p>Napomena: sva predviđena literatura može se dobiti u elektronskom obliku (pdf format) sa stranice ACADEMIA ANALITICA (e-library). https://academiaanalitica.wordpress.com/library/</p> <p>ili sa stranice BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij). http://biser.ff.unsa.ba/course/index.php?categoryid=7</p>
Napomene	

